

HISTORIA KOSZYKÓWKI

Autor: Kajetan Kuźma

CO TO KOSZYKÓWKA?

Koszykówka - szybka, efektowna gra, przynosząca mnóstwo radości zawodnikom i widzom - jest zespołowym sportem pełnym akcji. Dwie drużyny podają, kozłują i rzucają piłkę, zdobywając kosze, warte jeden, dwa lub trzy punkty. Wyniki meczów są zazwyczaj wysokie, w trakcie spotkania zawodowców zespoły zdobywają z reguły w sumie 150-220 punktów.

KTO WYMYŚLIŁ KOSZYKÓWKĘ?

James Naismith – to twórca koszykówki. Ta gra powstała przede wszystkim aby zająć czymś studentów podczas zimy. Naismith wymyślił koszykówkę w 1891 roku na uniwersytecie w Springfield w stanie Massachusetts, oczywiście w Stanach Zjednoczonych. Nauczyciel spisał podstawowe zasady, było ich trzynaście. Jednak z biegiem lat przepisy i zasady zostały wzbogacone o kolejne.

HISTORIA KOSZYKÓWKI W POLSCE

Na ziemiach polskich pierwszy mecz koszykówki został rozegrany przez kobiety. Miało to miejsce 29 czerwca 1909 roku we Lwowie – w zawodach odbywających się na trawiastym boisku z koszami bez tablic, zagrało sześć zespołów gimnazjalnych. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, koszykówka stała się sportem powszechnie nauczany w szkołach podstawowych i średnich. W styczniu 1919 odbył się pierwszy centralny turniej koszykówki mężczyzn. W kolejnych latach (aż do 1928) organizowano w Polsce bardzo wiele zawodów koszykówki zarówno męskiej, jak i kobiecej, rozgrywanych przez drużyny szkół średnich.

MISTRZOSTWA

Pierwsze oficjalne **Mistrzostwa Polski** miały miejsce we wrześniu roku 1929 w Krakowie. Mistrzostwa te dotyczyły koszykówki mężczyzn oraz kobiet. Według innych źródeł, pierwsze mistrzostwa Polski w koszykówce odbyły się w 1928 roku, natomiast w koszykówce kobiet w 1929 roku. Pierwszy międzynarodowy mecz koszykówki w którym brała udział Polska, rozegrały kobiety. Ten mecz między Polską a Szwecją rozegrany został w czerwcu 1930 w Krakowie. Polki wygrały 30:13. Pierwszy międzynarodowy mecz koszykówki mężczyzn Polska rozegrała z Estonią. Spotkanie to miało miejsce w Tallinie w lutym 1935 roku. W tym samym roku reprezentacja kobiet zdobyła złoty medal na Akademickich Mistrzostwach Świata w Budapeszcie. W 1936 koszykówka stała się sportem olimpijskim. Polska zajęła wtedy IV miejsce i było to najwyższe miejsce wśród krajów europejskich. W 1938 roku w Rzymie miały miejsce pierwsze oficjalne Mistrzostwa Europy w koszykówce kobiet - Polska zajęła III miejsce.

POLSKI ZWIĄZEK GIER SPORTOWYCH

19 lutego 1928 roku, z inicjatywy doktora medycyny Tadeusza Chrapkowskiego, powstał Polski Związek Gier Sportowych, obejmujący koszykówkę oraz dwie inne dyscypliny sportowe (siatkówkę, piłkę ręczną (mężczyźni) i hazenę (kobiety)).

W roku 1934 Polska przystąpiła do FIBA. Polski Związek Gier Sportowych został w 1936 roku przekształcony w Polski Związek Piłki Ręcznej, lecz swoją działalnością nadal obejmował koszykówkę (oraz siatkówkę i piłkę ręczną). Istniał do września 1939 roku.

HISTORIA PIŁKI DO KOSZYKÓWKI

Przez pierwsze 3 lata istnienia koszykówki do gry używano zwykłej piłki futbolowej. Nie dało się nimi kozłować i były niewygodne do trzymania w dłoniach.

W pierwszych zasadach gry w koszykówkę twórca koszykówki - James Naismith - opisał piłkę jako „dużą, lekką, możliwą do trzymania w dłoniach”.

PIERWSZA PIŁKA

Pierwszą w historii piłkę do koszykówki stworzono w 1894 roku. Dokonało tego przedsiębiorstwo zajmujące się produkcją rowerów. Pod koniec XIX wieku oficjalnym producentem piłek do koszykówki została firma Spalding. Pierwsze piłki do koszykówki ulegały odkształceniom, dochodziło do uszkodzenia zszycia piłki, a piłkami ciężko było kosić.

PIŁKA DZISIAJ

W 1929 roku dokonano przeprojektowania piłek do koszykówki. Ukryto szpic piłki (co wyeliminowało odbijanie się piłki w niekontrolowanych kierunkach) oraz zwiększono zdolność piłki do odbijania się. Piłki stały się większe, lżejsze i łatwiejsze do kontrolowania. W 1942 roku użyto nowej technologii produkcji piłek, która wyparła zszywane piłki.

W celu poprawy możliwości chwytu piłki nawet jedną ręką, powierzchnia piłki nie jest idealną sferą, lecz zawiera specjalne wgłębienia. Twórcą tego rozwiązania był Marvin Palmquist.

Mniejszy rozmiar piłki dla kobiet został wprowadzony przez FIBA w roku 2004.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

